

Samen investeren in een sterke en duurzame agrofoodketen

Datum 12.10.2026
Subjekt VNO-NCW
Region Nederlande
Kategorie Lebensmittelindustrie, Landwirtschaft, Umwelt

VNO-NCW en MKB-Nederland zien kansen om de verduurzaming van de agrofoodketen te verbinden aan een sterk verdienvermogen. In aanloop naar het commissiedebat Verdienvermogen en grondbeleid op 14 oktober pleiten de ondernemersorganisaties voor ketensamenwerking die bedrijven in staat stelt te investeren in verduurzaming. Daarvoor zijn afspraken nodig over prestaties, afzet, vergoedingen en risico's, passend bij de economische praktijk van de verschillende productgroepen.

VNO-NCW en MKB-Nederland bouwen hiermee voort op het SER-advies Toekomstperspectief Agrosysteem, dat inzet op een marktgedragen verdienmodel en samenwerking in de keten om verduurzaming mogelijk te maken.

Maak verduurzaming investeerbaar

Boeren en tuinders, verwerkers, handel, retail en financiers zijn van elkaar afhankelijk om verduurzaming mogelijk te maken. Een producent heeft zicht nodig op toekomstige afzet, terwijl verwerkers en afnemers zekerheid nodig hebben over volume en marktvraag. Door vraag, aanbod en investeringen beter op elkaar af te stemmen, kunnen ketenpartijen afspraken maken die verduurzaming verbinden aan economisch perspectief. In verschillende agrofoodketens bestaan hiervoor al arrangementen, bijvoorbeeld met langjarige contracten, vergoedingen en afspraken over het delen van risico's. Die ervaringen bieden een basis om op voort te bouwen.

Organiseer samenwerking per productgroep

De economische structuur verschilt sterk tussen agrofoodketens. In sommige productgroepen kunnen langjarige contracten en afnamegaranties investeringen ondersteunen. In andere zijn voldoende productievolume, verwerkingscapaciteit of toegang tot internationale markten bepalend. Ketensamenwerking vraagt daarom om afspraken die aansluiten bij de feitelijke markt- en ketenstructuur. Ook moet de verantwoordelijkheid van iedere partij passen bij haar rol, invloed en mogelijkheden. Waar verduurzaming maatschappelijke baten oplevert die niet via de productmarkt kunnen worden terugverdiend, kan publieke financiering nodig zijn.

Werk met meetbare prestaties

Een gemeenschappelijke basis voor duurzaamheidsprestaties helpt ketenpartijen om afspraken concreet en vergelijkbaar te maken. VNO-NCW en MKB-Nederland pleiten daarom voor gedeelde KPI's en meetmethoden, voortbouwend op bestaande keurmerken, indicatoren en Europese methodieken. Zo kunnen dezelfde gegevens worden gebruikt voor ketenafspraken, marktconcepten, financiering en publieke monitoring. Dat maakt resultaten beter inzichtelijk en voorkomt dat bedrijven voor verschillende trajecten steeds opnieuw dezelfde gegevens moeten aanleveren.

Breng ketenmaatregelen met elkaar in samenhang

Dezelfde bedrijven en investeringen kunnen met verschillende verduurzamingsopgaven te maken krijgen. Door bestaande en nieuwe ketenmaatregelen op elkaar af te stemmen, kunnen investeringen en meetgegevens waar mogelijk voor meerdere doelen worden benut. Begin bij de gevraagde verduurzamingsprestatie en bepaal vervolgens welke afspraken en investeringen nodig zijn om die te realiseren. Zo kan ketensamenwerking voortbouwen op bestaande initiatieven en bijdragen aan verdere verduurzaming en een toekomstbestendige agrofoodketen.

<https://www.vno-ncw.nl/artikelen/samen-investeren-in-een-sterke-en-duurzame-agrofoodketen>